Διαβάζω

Μυτιληναίων Λόγος • Τέχνες • Πολιτισμός

κάθε δεύτερη Πανσέληνο

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ «Ο Θεόφιλος»

Εκδότης - Διευθυντής: Περικλής Φ. Μαυρογιάννης

10

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ '09

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Μοιράζεται χάρισμα

Η Μυτιλήνη του ΧΘΕΣ και του ΣΗΜΕΡΑ...

Φωτο: **Μπάμπης ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ**

Το λιμάνι Μυτιλήνης
Χθες 1909
Σήμερα 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3 «Οδυσσέας Ελύτης»
Ο ύπνος του γενναίου
του **Χάρη ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ**

4 «*Χρυσόθεμις*» : Γιάννης Ρίτσος
του **Δημήτρη ΠΑΤΙΛΑ**

6 «*Η Λίμνη των Κύκνων*». Διήγημα
του **Κώστα ΒΑΛΕΤΑ**

7 «*Ουσιομανής Άγγελος*». Ποίημα
της **Λενέτας ΣΤΡΑΝΗ**

8 «*Ο Ζωγράφος Γιώργος ΛΟΛΟΣΙΔΗΣ*». Αφιέρωμα
Κείμενα
Χρύσανθος Α. ΧΡΗΣΤΟΥ & **Στέλιος ΛΥΔΑΚΗΣ**

10 «*Ο ποιητής Δημήτρης ΠΕΠΠΑΣ*»
του **Αριστείδη ΚΑΛΑΡΓΑΛΗ**

11 «*Πολιτισμός για τα ...μάτια*»
του **Φαίδωνα ΘΕΟΦΙΛΟΥ**

12 «*Η Μεσοτοπίτικη Αποκριά*»
του **Φώτη ΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ**

15 *Οι Εκδηλώσεις ΦΟΜ – 2008*

Εξώφυλλο ✳ «*Τοπίο*» (Λάδι ακρ. 140x150 εκ.) του ζωγράφου **Γιώργου ΛΟΛΟΣΙΔΗ**
✳ Του ιδίου 4 έργα του σ. 8, 9

Λογότυπο ✳ «*α σελάννα*» & «*Μάσκες*» (ακουαρέλλα) σ. 12 της ζωγράφου **Μαρίας ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΤΗ**

Εσωτερικές σελίδες

✳ Ζωγραφική σε πέτρα • **Γιάννης ΡΙΤΣΟΣ** σ. 5

✳ Σκίτσα • **Αρισ. ΤΣΟΛΑΚΗΣ** σ. 11
• **Μίλ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ** σ. 4, 10
• **Μάρω ΜΙΣΣΙΟΥ** σ. 6,

✳ Φωτογραφίες • 4 φωτο «*Μυτιλήνης*» **Μπ. ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ** σ. 2
• 1 φωτο «*Ελύτης*» σ. 3
• 3 φωτο «*Μεσοτοπίτικο Καρναβάλι*» σ. 12, 13

α σελάννα

ΤΕΥΧΟΣ 10ο

9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2009

Κυκλοφορεί δωρεάν κάθε δεύτερη Πανσέληνο

✳

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
«Ο Θεόφιλος» (1977)

Θέατρο ΦΟΜ: Οδός Σαμοθράκης 3

Δ/νση: Ταχ. Θυρ. 68 • 811 00 ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Εκδότης - Διευθυντής - Επιμελητής
ΠΕΡΙΚΛΗΣ Φ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ,
Πρόεδρος ΦΟΜ
Mob: (+30) 6977922979
Τηλ. & Fax ΦΟΜ: (+30) 22510 43533
e-mail: seftelis@yahoo.gr

✳

Σελιδοποίηση - Εκτύπωση
PROMOLINE A.E.
Αγ. Ειρήνης 7 • 81100 Μυτιλήνη
Τηλ. & Fax:22510 44054
e-mail: promoline@les.forthnet.gr

Παρακαλούμε οι συνεργασίες - κείμενα προς δημοσίευση να είναι σύντομα και περιεκτικά ει δυνατόν σε ηλεκτρονικό αρχείο

✳

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση του περιεχομένου του περιοδικού μόνο με ονομαστική αναφορά του τίτλου του

✳

ISSN: 1791-4272
Αριθμός Αδείας ΕΛ-ΤΑ 8217

ΜΝΗΜΗ

ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ

18 Μαρτίου 1996

Λοιπόν, αυτός που γύρευα, είμαι

Ο ύπνος του γενναίου

(απόσπασμα) *

του **Χ**αρη **Β**λαβιανου *

"Ο ΕΛΥΤΗΣ υπήρξε δυσνόητος, δύσληπτος ποιητής.
Δεν πρέπει να ξεγελιέται κανείς από την απήχηση που είχε και έχει το έργο του στο πλατύ κοινό, οφειλόμενη τόσο στις μελοποιημένες εκδοχές του όσο και στην επιδερμική του πρόσληψη ως φυσιολατρικού ή «τουριστικού» χρονικού.

Στην πραγματικότητα ο Ελύτης, με εξαίρεση την ώς ένα βαθμό υπερρεαλίζουσα νεότητά του, ήταν ένας «μυστικός» ποιητής, δημιουργός ενός περίπλοκου κοσμοειδώλου, του οποίου οι ρίζες ανιχνεύονται κυρίως στον νεοπλατωνισμό αλλά και σε διάφορα μεταφυσικά δόγματα της Ανατολής.

Με στοιχεία των συστημάτων αυτών συνέθεσε ένα σύμπαν «μαγικών» αντιστοιχιών, αναλογιών, μεταφορών, συσχετίσεων κάθε λογής, στο κέντρο του οποίου σκηνοθέτησε μια νέου τύπου συνάντηση του υποκειμένου με τον ελληνικό φυσικό κόσμο. Η πρωτοφανούς ομορφιάς αυτή συνάντηση ήταν, ωστόσο, και παραμένει, ένα παράδοξο τόλμημα. Πρόκειται για έναν τύπο λυρικής κρυπτογραφίας - όχι άμεσα προσιτό βεβαίως στον αμύητο αναγνώστη, που επιμένει μέχρι σήμερα να ταυτίζει τη σημαίνουσα εικονοποιία του Ελύτη με τρεχαντήρια, όστρακα και γοργόνες.

Πέραν αυτής της δυσκολίας, η ποίηση του Ελύτη επωμίζεται την «εκκεντρικότητα» της μορφής της, καθώς πρόκειται για ένα έργο που προσανατολίζεται αφ' ενός σε γλωσσικούς πειραματισμούς (πραγματικά χωρίς προηγούμενο, με εξαίρεση ίσως το [άνισο] εγχείρημα του Καρούζου) και αφ' ετέρου σε επίμονη χρήση λεκτικών και ρυθμικών αντιλάλων από τις παλαιότερες εκδοχές της ελληνικής (αρχαίοι λυρικοί, αλεξανδρινοί ποιητές, πατέρες της εκκλησίας, υμνωδοί κ.λπ.) οπότε και το αποτέλεσμα γίνεται συχνά αντιληπτό ως ένας ασυνήθιστος συνδυασμός :

ο ίδιος ο Ελύτης (ακολουθώντας τα χνάρια του Σικελιανού) εννοούσε το ποίημα ως χρησμό και ίσως γι' αυτό να είναι και εν πολλοίς αμετάδοτο˙ ίσως γι' αυτό μοίρα του δεν ήταν να επιζήσει, τουλάχιστον σε μια ουσιαστική διακριτή προοπτική, σε έργα νεώτερων ποιητών."

* *Αναδημοσίευση από το «Αφιέρωμα : Οδυσσέας Ελύτης» της «Βιβλιοθήκης», εφ. «Ελευθεροτυπίας» (τχ. 266/25-7-03)*

* *Ο Χάρης Βλαβιανός είναι ποιητής, συγγραφέας.*

Σκίτσο: Μιλ. Παρασκευαΐδης

Η «Χρυσόθεμις»: (1967-1970) του Γιάννη Ρίτσου

Ποιητική όραση και αισθησιακή βίωση

Ελάχιστη κατάθεση
στο πλαίσιο των τιμητικών αφιερωμάτων στο
« 2009 – Έτος Γιάννη Ρίτσου: Εκατό χρόνια από τη γέννηση του»

Γράφει ο **Δημήτρης ΠΑΤΙΛΑΣ** *

*Στο διάστημα 1956 - 1975 ο Γιάννης Ρίτσος γράφει την **«Τέταρτη διάσταση»**, ένα τόμο πολύστιχων ποιημάτων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι αρχαιόμυθοι, θεατρόμορφοι δραματικοί μονόλογοι: («Φιλοκτήτης» (1963-65), «Ορέστης» (1962-66), «Αίας» 1967-69, «Αγαμέμνων» (1966-70), «Περσεφόνη» (1965-70), «Χρυσόθεμις» (1967 - 70), «Η Ελένη» (1970), «Ιομήνη» (1966-71), «Η επιστροφή της Ιφιγένειας» (1971-72), «Φαίδρα» (1974-75).*

*Η γόνιμη αξιοποίηση αρχαιοελληνικού υλικού, που διευρύνεται και συστηματοποιείται στους θεατρόμορφους δραματικούς μονολόγους της **«Τέταρτης διάστασης»** συντελεί ώστε ο ποιητής να κρυπτογραφήσει σε ενιαίο ποιητικό ύφος αυτοβιογραφικά και ιστορικά στοιχεία, συγκινήσεις και στοχασμούς του γύρω από ζητήματα της ύπαρξης διαιώνια, παραμένοντας στο εσωτερικό της αρχαιοελληνικής παράδοσης και ταυτόχρονα ανανεώνοντάς την, με καινοφανείς διασκευές, αναπροσαρμογές και ανασημασιοδοτήσεις των αρχαίων προτύπων, που δανείζεται από τον Όμηρο και τους αρχαίους τραγικούς.*

*Οι αρχαιόμυθες συνθέσεις της **«Τέταρτης Διάστασης»** προσφέροντας μια σύγχρονη αντιηρωική οπτική των αρχαίων προτύπων, εμποτισμένες με ιδέες του υπαρξισμού, υπερβαίνουν την αμεσότητα της επικαιρότητας και θεώνται από μια ανώτερη, πλουσιότερη ψυχική και πνευματική εμπειρία και καθολικότερη εποπτεία την τραγικότητα της ανθρώπινης μοίρας, την ανθρώπινη εσωτερική Οδύσσεια.*

Ο ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ «Χρυσόθεμις» (ο τίτλος από το όνομα της άσημης κόρης του Αγαμέμνονα) αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση προβολής από τον Γιάννη Ρίτσο περιθωριακών, αντιηρωικών μορφών του αρχαίου μύθου.

Ας δούμε μερικά σημεία του εξαιρετικού αυτού δραματικού μονολόγου:

Ο σκηνοθετικός πρόλογος μας πληροφορεί ότι κάποια μέρα, λίγο πριν πεθάνει η υποτιθέμενη Χρυσόθεμις, μια νεαρή δημοσιογράφος, έρχεται να της ζητήσει κάποια συνέντευξη. Γριά πια η Χρυσόθεμις, μεστή εμπειριών, με την ευκαιρία αυτής της συνέντευξής της προβαίνει σ' έναν απολογισμό του βίου της. Από μερικά σημεία του μονολόγου της συνάγουμε τα ακόλουθα:

Η Χρυσόθεμις έζησε στην αφάνεια, στο περιθώριο του ιστορικού γίγνεσθαι. Μια μοναχική ύπαρξη που χαιρόταν να βλέπει και να ακούει, να ονειρεύεται σε ένα δικό της προσωπικό ρυθμό, **σε μια μοναχική, σιωπηλή ελευθερία**. Αμέτοχη, έξω από την ιστορία, ωστόσο παρούσα. Στο περιθώριο των συμβάντων, ωστόσο έχει ζήσει με την εξαιρετική δεκτικότητα και ευαισθησία της πλήθος ζωές και τη δική της. Αυτή είναι ακριβώς η θαυμαστή πολλαπλότητά της.

Λοιπόν, μέσα από την αφάνειά μου χαιρόμουνα
να βλέπω και ν' ακούω.
Μπορούσα να ονειρεύομαι ελεύθερα. Είταν όμορφα,
αλήθεια - σα νάζησα
έξω απ' την ιστορία, σ' ένα δικό μου ανέγγιχτο,
απόλυτο χώρο,
προφυλαγμένη, και παρούσα ωστόσο.

(ο.161)

Έχει την αίσθηση της **εξαντλητικής επανάληψης** στο κοινωνικό, πολιτικό, ιστορικό πεδίο. Υπογραμμίζει την επανάληψη των ίδιων και των ίδιων μέσα στη

* Ο Δ. Π. γεννήθηκε το 1954 στη Μυτιλήνη. Φιλόλογος - Καθηγητής Μ.Ε.

ροή εικονικών μονάχα αλλαγών.

Κουράστηκα. Τα ίδια και τα ίδια –
άλλοι ανεβαίνουν, άλλοι κατεβαίνουν – ίδιοι
κι οι πρώτοι κ' οι δεύτεροι
κ' οι τρίτοι
(κι οι πιο καλοί σαν φτάσουνε στην εξουσία – ξέρετε.)

(σ.165)

Γι' αυτό και αναφέρεται στο **αμετάβλητο παρ' όλες τις προόδους :**

Πολύ διασκεδάζω με τις προόδους στα καπέλα,
στα ενδύματα, στις ομπρέλες,
στα αμάξια, στα βιολοντσέλα, στη μαγειρική, στις
φυλακές, στα αεροπλοια, —
ω, θέ μου, η μη αλλαγή, η ωραία, η αδυσώπητη, —
κι απόφαση κανείς δεν το παίρνει.

(σ.180)

Μάρτυρας όλων των φρικαλεοτήτων, των πολέμων, των εγκλημάτων, των θυσιών, του παραλογισμού των ανθρώπων η Χρυσόθεμις αναφέρεται άμεσα στα δράματα που συνέβησαν στον οικογενειακό της χώρο (μια μοιραία εκοιτρατεία, μια θυσιασμένη αδελφή, μια δολοφονημένη μητέρα), στον αδιάκοπο κύκλο του αίματος και υπαινικτικά σε συμβάντα της κρίσιμης δεκαετίας του 40 με τις αιφνίδιες αλλαγές και αναστατώσεις, τη σύγχυση, την αβεβαιότητα, τις υλικές καταστροφές, τους θανάτους, τις εκτελέσεις.

Μεγάλα φέρετρα πέρασαν από τούτη την πύλη,
μεγάλα σαν καράβια·
νεκροί με επίσημες στολές, με ψηλά κράνη,
σκεπασμένοι με σημαίες
και λουλούδια
κι άλλοι γυμνοί, ντυμένοι μόνο την ωχρότητά τους
και την απορία τους
κι ένα σφαγμένο κορίτσι, μ' ένα τεράστιο πέπλο.
.....
Δεν ήξερες ποιοί φτάναν και ποιοί έφευγαν –
τί γινόταν. Άλλοι τρέχαν
άλλοι κρύβονταν, άλλοι κάτι γράφανε
στο γόνατό τους, άλλοι
αυτοκτονούσαν, άλλοι εκτελούνταν τα χαράματα
μπροστά στο γυμνό τοίχο του τουβλάδικου.

(σσ.162-63)

Πέρα από τον κόσμο των δικών της, των περιπλεγμένων σ' ένα φαύλο κύκλο αίματος, εκείνη αμέτοχη καρποφορεί σε αισθήσεις και στοχασμό μέσα στη βαθιά περισυλλογή και αισθαντικότητα της μόνωσης της. Είναι ξένη απέναντι στην άπληστη συμπεριφορά των άλλων και στις άγονες, ανώφελες φιλοδοξίες τους.

Τους βλέπει σα να προσπαθούν να κρατήσουν «ένα δοκάρι που θα 'πεφτε οπωσδήποτε ή μια πανάρχαιη σιδερένια αστήρικτη σκάλα», εκφράσεις που σε μεταφορικό επίπεδο ίσως υποδηλώνουν τη σισύφεια ιστορική προσπάθεια, το πανάρχαιο δράμα. Ζώντας σε απόσταση από τα γεγονότα είναι ικανή να τα θεωρεί με ψυχραιμότερη ματιά, να διεισδύσει στην ουσία τους, να ακροασθεί τη φωνή των πραγμάτων και να αποσπάσει απ' αυτά το βαθύτερο νόημά τους.

Είναι προικισμένη με τα γνωρίσματα ενός ποιητή και ιδιαίτερα με εκείνη την άλλη όραση, που δίνει **εξέχουσα σημασία στο καθημερινό και συνηθισμένο**, το οποίο για τους πολλούς περνά απαρατήρητο. Η Χρυσόθεμις μιλά καθαρά γι' αυτήν την "άλλη της όραση", την "κρυφή χαρά της", το μυστικό "προνόμιό της". Αυτή η **ποιητική όραση**, που ταυτίζεται με την παιδικότητα, δύσκολα γίνεται αποδεκτή από όσους δεν έχουν ανάλογες ευαισθησίες. Η μητέρα της, που δείχνει να μην κατανοεί τις αναζητήσεις της κόρης της, αποκαλώντας την «ανόητη», που «δεν εννοεί να μεγαλώσει», παραπέμπει σε συμβολικό επίπεδο στον ευρύτερο πρακτικό, πεζό κοινωνικό περίγυρο, που δεν ενθαρρύνει τις ονειροπολήσεις.

Η Χρυσόθεμις θεάται τη ζωή με την έννοια ενός «θερισμού πραϋντικού», μιας **συγκομιδής πλήθους στιγμιότυπων από την απεραντοσύνη του κόσμου**, που ανανεώνει, ανακουφίζει και ελαφρώνει τη ψυχή από το βάρος της φθοράς. Εκφράζει την **κατάφασή της στον κόσμο του ασήμαντου**. Υμνεί τη ζωή, τη **θριαμβεύουσα**, πάνω απ' όλους τους θανάτους, όλες τις καταστροφές.

(...) παρατηρώντας
το βραδινό ουρανό, τα δάση, τα γαλάζια βουνά,
μυρίζοντας άπληστα
τη ζεστή δρόσο, το θυμάρι, το άχυρο,
το μακρινό ποτάμι,
την ευωδιά των θερισμένων σταχυών –
όχι καθόλου με τη έννοια
του ψωμιού, του νερού, της χρησιμότητας –
με την έννοια μονάχα
ενός γενικού θερισμού, πραϋντικού(...)

(σ.172)

Ανάλαφρη, από τα φτερά του ονείρου και της απόλαυσης του καθημερινού θαύματος του κόσμου, που δεν χορταίνει να αντικρίζει και ενώ λίγο πριν χαρακτήριζε τη ζωή άσκοπη και αναίτια, στη συνέχεια προβαίνει σε έναν εκπληκτικό ύμνο στην ομορφιά της ζωής, που καταλήγει στο "δε χόρτασα", παραπέμποντας στην **αισθησιακή, ερωτική θέαση και βίωση της ζωής**.

Η ηρωίδα συγχρόνως εκφράζει και μια αίσθηση ντροπής για την παιδικότητά της, που οφείλεται ίσως στο φόβο ότι η άφεση στην αισθησιακή βίωση της ζωής μπορεί να παρεξηγηθεί και να εκληφθεί ως άφεση στην προσωπική, μοναχική ρέμβη και αγνόηση του κοινωνικού καθήκοντος. (Ας σημειωθεί ότι το ποίημα γράφτηκε στην περίοδο της δικτατορίας).

Πέρασαν πια τα χρόνια. Αλάφρωσα πολύ,
παραβάρυνα. Χαίρομαι
αυτή την ελαφρότητα κι αυτό το βάρος.
Ένα βαθύ χαμόγελο
με ανασηκώνει απ' τις μασκάλες· δεν πατώ
στο χώμα· – ντρέπομαι
μη και με δει κανείς να περπατώ στον κήπο
σαν πουλί. Ντρέπομαι
γι' αυτή την παιδική μου ελαφρότητα.
Αράζω εδώ στο παράθυρο
με τις βροχές, με τις λιακάδες, –
δε χόρτασα ακόμη να βλέπω.

(σ. 185)

(Συνέχεια στη σελ. 14)

Λοιπόν δε χόρτασα.
Ξεχνιέμαι ακόμα
κοιτώντας ένα σύννεφο
στη δύση,
ένα παράξενο
σύννεφο καμωμένο από
μικρά καθρεφτάκια
της τσέπης —
μου ρίχνει τις λάμψεις του
στα μάτια·
δε μ' αφήνει
να σοβαρευτώ,
παρ' ότι αισθάνομαι
την έλευση της νύχτας
πίσω απ' όλες τις λάμψεις,
παρ' ότι είναι
μια γεύση διάχυτη
στον αέρα από στάχτη
και τριμμένη κανέλλα.

(«Χρυσόθεμις», «Τέταρτη διάσταση», σσ. 185-186)

Κώστας ΒΑΛΕΤΑΣ*

Σκίτσο: Μάρω Μίσιου

Η Λίμνη των

Η Λίμνη των Κύκνων — *Λεμπεντίνογιε Όζερο* — είναι από τα ομορφότερα μπαλέτα που δημιούργησαν οι άνθρωποι. Ο Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι τόγραψε σε νεαρή ηλικία. Άλλωστε ο Τσαϊκόφσκι αυτοκτόνησε νωρίς κάτω από τραγικές περιστάσεις στα 1893 σε ηλικία πενήντα τριών ετών. Υποχρεώθηκε να αυτοκτονήσει. Κατηγορήθηκε για ομοφυλοφιλία και κάτω από την απειλή του σκανδάλου αυτοχειριάστηκε.

Λέμπεντ σημαίνει στα ρωσικά Κύκνος. *Όζερο* = Λίμνη. Έχω την τύχη νάμαι απόψε το βράδυ καλεσμένος στο περίφημο «Μιχαΐλοβσκι Τεάτρ» της Αγίας Πετρούπολης που θα δοθεί η πανηγυρική πρεμιέρα του έργου.

Το θέατρο «Μιχαΐλοβσκι» ανακαινίστηκε πρόσφατα. Επαναφέρθηκε η διακόσμηση του κτηρίου στην αρχική του μορφή. Το θέατρο έμεινε κλειστό πάνω από ένα χρόνο. Σ' όλη τη διάρκεια των εργασιών που ήσαν απαραίτητες. Το «Μιχαΐλοβσκι Τεάτρ» είναι το δεύτερο σπουδαίο θέατρο του Πέτρογκραντ, μετά το ξακουσμένο «Μαρίινσκι Τεάτρ».

Στον προθάλαμο θαυμάζω τις νεαρές κομψές ρωσίδες να βγάζουν τις λασπωμένες μπότες τους, τις γαλότσες τους, να φοράνε ψηλοτάκουνα γοβάκια. Η εικόνα αυτή θα καταγραφεί στη μνήμη μου όσο ζω.

Έξω χιονίζει! Η κατάφωτη πόλη, η Αθήνα του Βορρά, λούζεται στα φώτα ντυμένη στα άσπρα.

Η ομορφιά ξεχειλίζει την ψυχή μου. Ναι, αξίζει να ζει κανείς. Να βλέπει παρόμοια θεάματα, ναι, η ζωή είναι γλυκειά.

Οι μπαλαρίνες ντυμένες ολόλευκα, στα χρώματα του κύκνου. Στους ήχους της υπέροχης ορχήστρας πλέουν, γλιστράνε πάνω στη σκηνή. Πραγματικοί κύκνοι κολυμπούν στο γυαλιστερό δάπεδο του παλκοσένικου. Ονειρώδεις κινήσεις άψογης αρμονίας, άσπρες φουστίτσες, λευκά παπούτσια. Οι κύκνοι ακολουθούν το ταίρι τους με αφοσίωση. Αλοίμονο αν το χάσουν.

Τα κορίτσια αυτά έρχονται απ' όλα τα σημεία της απέραντης χώρας, ακόμα κι απ' τη Σιβηρία. Έρχονται απ' το Σαράτοφ, το Βορονέζ, την Τούλα, το Ομσκ που φυλακίστηκε ο Ντοστογιέφσκι, το Νίζνι Νόβγκοροντ, (την πόλη του Γκόρκι), το παγωμένο Μουρμάνσκ.

Με οχτάωρο καθημερινό πρόγραμμα εξάσκησης, ύστερα από πολύχρονη προετοιμασία αγγίζουν με την τέχνη του χορού την τελειότητα.

Έκαναν χιλιάδες χιλιόμετρα για ν' αξιωθούν την ύψιστη τιμή να γίνουν δεκτές στο «Μιχαΐλοβσκι Τεάτρ», το ναό του μπαλέτου.

— Υπάρχουν στην Ελλάδα τέτοια θέατρα;

Με ρωτάει η νεαρή γυναίκα που κάθεται δίπλα μου.

— Δυστυχώς όχι. Στην Ελλάδα υστερούμε πολύ.

— Θα σας πω όμως κάτι που ίσως δεν γνωρίζετε κι αισθάνομαι ότι θα σας δυσαρεστήσει. Το «Μιχαΐλοβσκι Τεάτρ» πουλήθηκε πρόσφατα σε έναν ιδιώτη.

— Απίστευτο.

— Απίστευτο, αλλά γεγονός. Γνωρίζετε τι δουλειά κάνει; Είναι έμπορος φρούτων. Πλούτισε απ' το εμπόριο της μπανάνας.

Όταν ρώτησαν τον Εφρέμ Γαβρίλοβιτς Ντολματόβσκι το λόγο που τον οδήγησε ν' αγοράσει ένα τόσο ξακουστό θέατρο, απάντησε.

— Για να έχω στην κατοχή μου ένα ιστορικό θέατρο. Νάμαι ιδιοκτήτης του αριθμού Ένα του κτηρίου της Πλατείας των Θεάτρων, στη Νέφσκι Προσπέκτ.

Ο Εφρέμ Γαβρίλοβιτς Ντολματόβσκι, μελαχροινός με γαλανά μάτια, τριαντατεσσάρων χρονών, πλούτισε μετά την κατάρρευση του σοβιετικού καθεστώτος, μέσα σε μια δεκαετία. Ο Ντολματόβσκι είναι νέος, πλούσιος, όμορφος.

Πήρε σταδιακά στα στιβαρά του χέρια το εμπόριο της μπανάνας όχι μόνο στην Πετρούπολη και στις παράκτιες περιοχές της Βαλτικής αλλά σ' ολόκληρη την Καρελοφινλανδία. Διακινεί σχεδόν μονοπωλιακά την μπανάνα από τα πολωνικά σύνορα και τις χώρες της Βαλτικής ίσαμε το Μουρμάνσκ και το Αρχαγγέλσκ και σ' όλη τη Λευκορωσία.

Στις σχετικές διαπραγματεύσεις ο διευθυντής του Θεάτρου είπε:

* *Ο Κ. Β. γεννήθηκε το 1939 στη Λέσβο. Πεζογράφος. Ποιητής. Κριτικός. Δ/ντής του πρδκ. «Αιολικά Γράμματα». Το έργο του έχει βραβευθεί και μεταφραστεί σε ξένες γλώσσες.*

Κύκνων

Διήγημα

— Γνωρίζετε βέβαια Εφρέμ Γαβρίλοβιτς ότι δεν έχετε το δικαίωμα να μεταβάλλετε τη χρήση του θεάτρου.
— Τι σημαίνει «δεν έχω το δικαίωμα». Είμαι αποκλειστικός κάτοχος ή όχι;
— Φυσικά, αλλά με κάποιους περιορισμούς.

Το «Μιχαΐλοβσκι Τεάτρ» έχει μακροχρόνια ιστορία που συνδέεται με την ιστορία του μπαλέτου, της μουσικής, τη θεατρική μας παράδοση, τα μπαλέτα Κύρωφ.
— Το γνωρίζω. Έμπορος μπανάνας είμαι, δεν είμαι αναλφάβητος.
— Αποκλείονται οι καινοτομίες.
— Τι εννοείτε;
— Παράδειγμα να πετάξατε φρούτα στη σκηνή, να σκάσετε καρπούζια για εντυπωσιασμό, να ανεβάσετε Καραγκιόζη.
— Πώς σας ήρθε αυτή η ιδέα;
— Βλέπω επίσης κάτι το πρωτόγνωρο που με ξάφνιασε.
— Δηλαδή;
— Ζητάτε να μπει στο συμφωνητικό να σας επισκέπτεται κάθε βράδι στο σπίτι σας μια μπαλαρίνα.
— Θα την πηγαινοφέρνει ο σωφέρ μου.
— Μα είναι σοβαρά πράγματα αυτά;
— Γιατί, ο Μπέρια δεν έκανε στην εποχή του το ίδιο;
— Δεν σας καταλαβαίνω.
— Δεν έφερνε στο ξενοδοχείο του κάθε βράδι μια μπαλαρίνα;

***

— Ούτε ο Τσάρος, ούτε ο Στάλιν, δεν θα επέτρεπαν να πουληθεί ένα παρόμοιο θέατρο σε ιδιώτη, μάλιστα σε έμπορο μπανάνας.

Έλεγε η κομψή κυρία με τα μελένια εκφραστικά μάτια. Η μουσική του Τσαϊκόφσκι υπερυψούται, γεμίζει την αίθουσα, τ' αυτιά μας μεθυσμένα μελωδία, τα μάτια μας μαγεμένα απ' το θέαμα. Στην αίθουσα δεν ακούγεται ούτε το πέταγμα μιας μύγας. Οι άσπροι κύκνοι γλιστράνε στη λίμνη μέσ' το ηλιοβασίλεμα. ■

Λενέτα Στράνη *

ΔΙΕΘΝΗ ΥΔΑΤΑ

ποιήματα

ΟΥΣΙΟΜΑΝΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Τὸ κορμί του
ἔγερνε ἀπὸ τὴν ξύλινη καρέκλα
σὲ τραπεζάκι καφενείου μαρμάρινο
Κέρδιζε ἡ σιωπὴ στὸ τάβλι
Μιὰ πρωινὴ ἐφημερίδα ἀτσαλάκωτη
τὸν κοίταζε ἀπ᾽ τὴν πρώτη σελίδα της
ἀπ᾽ εὐθείας στὰ μάτια

Μάτια ναυαγισμένα τρικάταρτα
ξεβρασμένα στὸ ἀρχαῖο λιμανάκι
ἑνὸς ὕψιλον —ἄλλωστε τὰ πνεύματα
ἔχουν ἐκλείψει— μὲ κοκκινόψαρα
νὰ περιδιαβαίνουν τὶς κόγχες τους
λευκὰ μαργαριτάρια οἱ κόρες

Ἀπὸ τὸ σάπιο δοκάρι τοῦ τίτλου
τσακισμένα φτερὰ γερανοῦ
κρέμονταν τὰ ὄμορφα χέρια του
Χέρια καλλιτέχνη κι ἂς τό ᾽κρυβαν
φανερὲς οἱ οὐλὲς ἀπὸ σκάγια
κατὰ μῆκος τῆς φλέβας

Μυρωδάτα Πηλίου, φώναξε
ὁ μανάβης τῆς λαϊκῆς παίζοντας
στὸν ἀέρα δυὸ μῆλα κόκκινα

Ἡ δωδεκάχρονη συμπόνια
πλανόδια ἀνθοπώλης στὸ ἐπάγγελμα
ἀπίθωσε δυὸ κάτασπρα γαρύφαλλα
στὸ φέρετρο τραπεζάκι

Ἔπειτα ἔσκυψε στὸ ἀνοιχτὸ πουκάμισο
λιγάκι πρὸς τ᾽ ἀριστερὰ τοῦ στέρνου
νὰ διαπιστώσει ἰδίοις ὄμμασι τὸν ἥλον
πάνω στὸ ἄτριχο σημεῖο τῆς καρδιᾶς

* *Η Λ. Σ. κατάγεται από τη Ζάκυνθο. Ποιήτρια᾽ με ξεχωριστή ευαισθησία των καιρών μας.*

Γιώργος **Λολοσίδης**

«Ζω στη θάλασσα και ζωγραφίζω θάλασσα»

Λάδι σε μουσαμά 25Χ35 εκ.

Αυτοπροσωπογραφία

Μικρό αγόρι χάραζα σχέδια
μ' ένα καλάμι στην απάτητη αμμουδιά.
Η περιπλάνηση είχε ήδη αρχίσει...
Δεν το μετάνιωσα ποτέ.

Γιωργος Λολοσιδης

Ο Γιώργος ΛΟΛΟΣΙΔΗΣ γεννήθηκε στη Μυτιλήνη το 1937. Παρακολούθησε μαθήματα ζωγραφικής στην Ουτρέχτη Ολλανδίας και στο Birmingham College of art της Αγγλίας. Για δέκα χρόνια έζησε στην Ευρώπη και ΗΠΑ.
Θέματά του τοπία, νεκρές φύσεις, προσωπογραφίες με ελαιογραφίες και υδατογραφίες.
Πραγματοποίησε πολλές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Μυτιλήνη, Αθήνα, Βρυξέλλες, Ολλανδία, Λονδίνο, Αμστερντάμ, κ.ά.
Έργα του βρίσκονται σε Πινακοθήκες και Μουσεία.
Είναι μέλος του ΕΕΤΕ.

"Η περιπλάνηση, ή μάλλον το ταξίδι του **ζωγράφου Γιώργου Λολοσίδη** στον κόσμο και τη ζωγραφική αποκαλύπτει «άνδρα πολύτροπον« και αφηγείται ένα αρμένισμα εξαιρετικά ελκυστικό" (1)

"ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ με μόνιμες ανησυχίες και συχνά κριτική διάθεση ο **Γιώργος Λολοσίδης** εργάζεται ακούραστα για να πραγματώσει τα οράματά του. Μετά τη μαθητεία και θητεία του σε διάφορα καλλιτεχνικά κέντρα και την εξοικείωση του με διάφορες στυλιστικές τάσεις, παραδοσιακές και σύγχρονες πειραματικές, καταλήγει, τα τελευταία περισσότερο χρόνια, στην προσωπική του κατεύθυνση.

Αυτό τόσο θεματογραφικά όσο και μορφοπλαστικά, γεγονός που **αβ**φαλώς συνδέεται και με τη μια κάποια απομόνωσή του στην ιδιαίτερη πατρίδα του, τη **Μυτιλήνη**. Το αιγαιοπελαγίτικο νησί με την ιδιαίτερη ατμόσφαιρα, το χαρακτηριστικό φως, τα πλούσια χρώματα, τις κάθε είδους αντιθέσεις. Αυτό θα πρέπει να δεχτούμε ότι θα τον οδηγήσει στην απομάκρυνση από τις κάθε κατηγορίας ξένες αναμνήσεις και το κλίμα των κατακτήσεων των δασκάλων του, τόσο στη θεματογραφία όσο και στο πλαστικό του ιδίωμα. Και ακόμη θα του επιτρέψει να προχωρήσει σε μια όλο και πιο ουσιαστική και προσωπική ερμηνεία του φυσικού χώρου που σε καμιά περίπτωση δεν περιορίζεται στην απλή μεταφορά των εξωτερικών στοιχείων του, αλλά στη σύλληψη των εσωτερικών του διαστάσεων..." (2)

Χρύσανθος Α. ΧΡΗΣΤΟΥ
Ομότ. Καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης
Ακαδημαϊκός

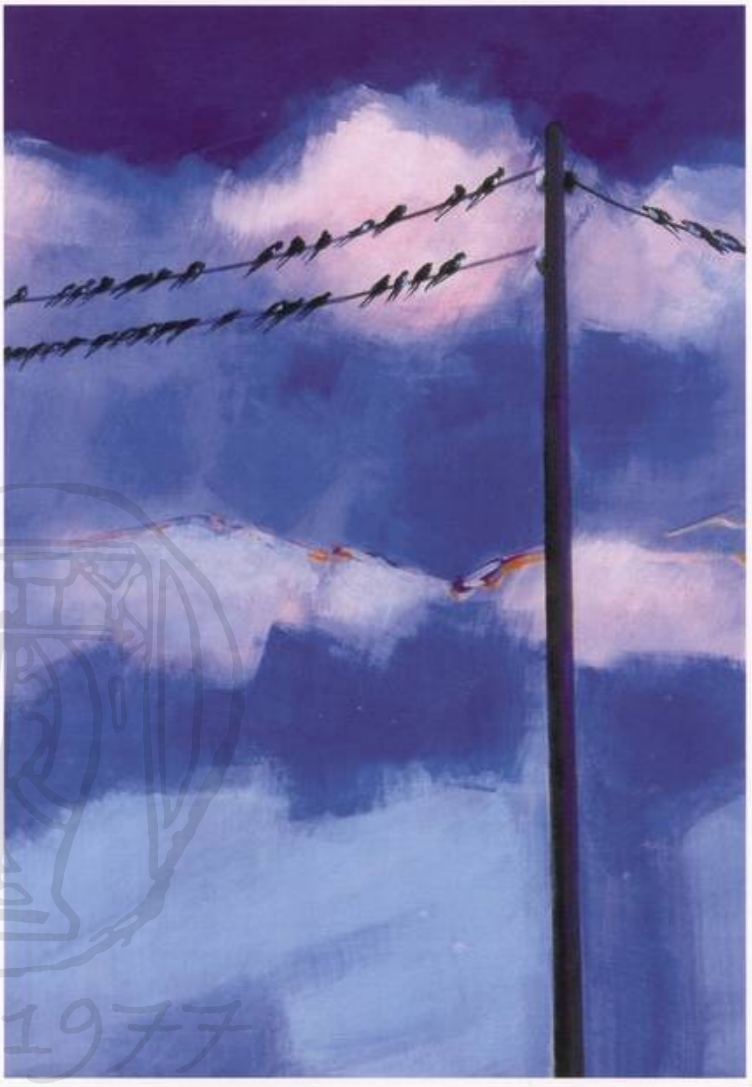
ΠΗΓΕΣ: (1) Από τη συνέντευξή του στη Β. ΑΡΜΟΓΕΝΗ και τον Γ. ΣΗΜΑΝΤΩΝΗ (περιοδικό «ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ» Ιούνιος 2008)
(2) & (3) «Αποσπάσματα» από το λεύκωμα «Γ. ΛΟΛΟΣΙΔΗΣ», εκδόσεις ΤΟΠΙΟ, Αθήνα, 2002

"Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ **Γιώργος Λολοσίδης** ανήκει στις σπάνιες περιπτώσεις ανθρώπων που επιλέγουν τον τρόπο ζωής που τους πάει και, χωρίς οποιουσδήποτε συμβιβασμούς, τον ακολουθούν και τον εφαρμόζουν με συνέπεια. Χωρίς τις όποιες οικονομικές προϋποθέσεις κατάφερε να ανοίξει τα φτερά του και να γνωρίσει από κοντά πολλές χώρες της Δυτικής Ευρώπης, αλλά και την Αμερική.

Για δέκα ολόκληρα χρόνια μετακινείται από τη μία πόλη στην άλλη και, ταυτόχρονα με τον αγώνα της επιβίωσης, μελετά τα Μουσεία, γνωρίζει καλλιτεχνικά ρεύματα και καλλιτέχνες, ενώ παρακολουθεί μαθήματα ζωγραφικής κυρίως στην Ουτρέχτη της Ολλανδίας και στο Birmingham College of Art στην Αγγλία.

Αλλά και επιστρέφοντας στην Ελλάδα μπορεί να ζει και να εργάζεται, να εκθέτει έργα του στην Αθήνα, παράλληλα όμως βρίσκει το χρόνο να ζει και πάλι τη ζωή της επιλογής του. Στην ιδιαίτερη πατρίδα του τη Λέσβο, ανακαλύπτει αυτό ακριβώς που έχουν χάσει οι σύγχρονοι άνθρωποι: την καθαρή και αμόλυντη φύση, το βουνό και τη θάλασσα, τις εποχές με τις άπειρες εναλλαγές τους, τα χρώματα σε μια απίστευτη εντελώς ένταση. Και καθώς η ζωή του καλλιτέχνη αυτού είναι πολυοχιδής και πολύπλευρη, το ίδιο και η τέχνη του παρουσιάζει πλήθος απόψεων, που εκφράζουν προβληματισμούς προσωπικούς, προβληματισμούς που σχετίζονται με τα καλλιτεχνικά ρεύματα της εποχής και τέλος, με την άμεση βίωση της φύσης απέναντι στην οποία βρίσκεται πρόσωπο με πρόσωπο..." (3)

Στέλιος ΛΥΔΑΚΗΣ
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Λάδι - ακρ. 120x140 εκ.

Μικτή τεχνική 70x100 εκ.

Λάδι - ακρ. 70x100 εκ.

Δημήτρης Πέππας (1916-2008)

Αγώνας ζωής και ποίησης

Σκίτσο: Μιλ. Παρασκευαΐδης

του Αριστείδη ΚΑΛΑΡΓΑΛΗ *

« Η κωμωδία τέλειωσε. *Λοιπόν,* **χειροκροτήστε.**
Γελάσατε. Γελάσατε; *Καημένοι μου λαοί,*
μα, ως πότε παρακατιανοί και γελασμένοι **θα είστε;**
Ως πότε θα σας *ξεγελούν* **οι αδιάντροποι ηθοποιοί; »**

ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΣΤΙΧΟΙ είναι απ' την τελευταία ποιητική συλλογή του Δημήτρη Πέππα. Είναι μια συλλογή που βγήκε με πολύ κόπο. Γιατί απ' το 1999 είχε χάσει μεγάλο μέρος της όρασής του. Η επεξεργασία και το ξαναγράψιμο των στίχων έγιναν με δυσκολία.

Τον θυμάμαι στις καλοκαιρινές μας συναντήσεις στο σπίτι του, με σημαντική προσπάθεια, και την υποστήριξη ενός φακού, να διαβάζει ως άσκηση, και να διορθώνει τους στίχους του. Η απαλή φωνή του σε ηρεμούσε, έστω κι έλεγε ότι δε θα δημοσιεύσει άλλα ποιήματα. Σκεφτείτε ένα βιβλίο ποίησης να γραφτεί και να διορθωθεί με το χέρι 6 φορές. Αγώνας, είναι η λέξη που έρχεται στο νου.

Τέτοια ήταν η ζωή του Δημ. Πέππα. Ένας συνεχής αγώνας για τη ζωή, για μια καλύτερη κοινωνία. Γεννήθηκε στη Μυχού Λέσβου το 1916. Σπούδασε νομικά στο πανεπιστήμιο της Αθήνας. Στην κατοχή κατέφυγε στη Μέση Ανατολή. Το 1947 θα συλληφθεί και το 1949 θα καταδικαστεί σε ισόβια φυλάκιση από Έκτακτο Στρατοδικείο. Στη φυλακή θα μείνει ως το 1952. Το 1953 συλλαμβάνεται και εξορίζεται στον Αι-Στράτη για 3 χρόνια, για «μετεμφυλιακό επιδόρπιο» όπως γράφει ο ίδιος. Το 1967 η Χούντα τον συλλαμβάνει κα τον εξορίζει, ως το 1970, στη Γυάρο κα στη Λέρο.

Στα χρόνια της φυλακής και της εξορίας, 12 συνολικά, γράφει ποίηση. Πρωτοδημοσίευσε ποιήματα το 1931 στο περιοδικό *«Η Τέχνη μας»*, καθώς και στις εφημερίδες *«Δημοκράτης»* και *«Ταχυδρόμος»*. Αργότερα στο περιοδικό *«Επιθεώρηση Τέχνης»*. Ως τη Δικτατορία δημοσίευε σατιρικούς στίχους με το ψευδώνυμο «Π» και με την πτώση της, ως «Μαμούδ» στην εφημερίδα *«Δημοκρατική Λέσβος»*.

Η πρώτη του ποιητική συλλογή, *«Πολιορκημένη Απόσταση»* θα τυπωθεί στη Μυτιλήνη τον Δεκέμβριο του '64. Στίχοι προβληματισμού, ερωτηματικών, αγωνίας για τον άνθρωπο, την κοινωνία, την Πολιτεία. Ακόμα κι αν γράφει για καθημερινά θέματα κι αν οι τίτλοι σου φαίνονται απλοϊκοί σε κάνουν να σκέφτεσαι και να αναζητάς το πραγματικό τους περιεχόμενο:

Μεγάλο τετράγωνο κτίριο με τα κομματιασμένα του τζάμια
με τα σπασμένα μελανοδοχεία στους τοίχους του
το γυμνάσιο έχει τώρα λησμονήσει την ηλικία του...
...Αύριο θα το ξέρει κατά βάθος κι αυτό
γιατί η απόσταση είναι μικρή
κι ο κόσμος θα ξυπνήσει πιο όμορφος.

Την *Πολιορκία* την εντοπίζεις σχεδόν σ' όλα του τα ποιήματα. Στις λέξεις, στο νόημα, στο νόμιμο ή όχι, στην ίδια τη ζωή.

Τα ποιήματά του ο Πέππας, μέσα απ' τη σταδιακή επεξεργασία, τα έλεγε απ' έξω και τα χαιρόταν. Τότε, σ' αυτό το στάδιο βασανιζόταν, ώσπου νάρθει η στιγμή που δε θα χρειαζόταν αλλαγή σε κανένα σημείο της συλλογής. Κάθε σύνολο ποιημάτων δεν υπάρχει ως άθροισμα, αλλά ως ενότητα. Μεταξύ τους όλα σχετίζονται. Αυτός ήταν ο τρόπος γραφής του Δ.Π. Έτσι μέχρι να τελειώσει και να τυπωθεί κάθε συλλογή, από τις 18 συνολικά που εξέδωσε, έγραφε, έσβηνε, διόρθωνε, ξαναέγραφε σε τετράδια αριθμημένα και χρονολογημένα κατά έτος. Έτσι για τη συλλογή *«Οχτώ παραλλαγές με χώμα»* χρειάστηκε να γράψει και να γεμίσει ασφυκτικά πάνω από επτακόσιες σελίδες τετραδίου.

...να γράφεσαι, να γράφεσαι
μες στο σκοτάδι μέχρι να φανεί
το ποίημα.

Γράφει ο ίδιος. Αλλά και όταν βάλλει την τελεία έχει επιφύλαξη :

Ίσως γιατί δεν έφτασα ακόμα
να πιστούν
οι στίχοι με τον ύπνο τους.

Ως αποτίμηση συνολική του έργου και της ζωής του Δημήτρη Πέππα, καταγράφουμε μια συνεχή προσπάθεια, μεγάλη και σιωπηλή. Δεν τον συναντήσαμε τόσα χρόνια στα εύκολα και στα φανταχτερά. Βήμα το βήμα στην ποίηση και στον αγώνα της ζωής κατάθεσε τον εαυτό του, ανθρώπινα και σεμνά, ως αριστερός καθημερινός πολίτης. Η μόνη αντιπροσφορά από δημόσιο χώρο, έως τον περασμένο Σεπτέμβρη που μας άφησε χρόνους, ήταν η παροχή λογοτεχνικής σύνταξης, το 1981, για τις *«σημαντικές υπηρεσίες του»*... ■

* *Ο Α. Κ. γεννήθηκε το 1959 στο Σκόπελο Λέσβου. Δάσκαλος. Ποιητής· ερευνητής της λεσβιακής Γραμματείας.*

Επαρχίας Πολιτισμός

σε « ανοιχτή ακρόαση »

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ... ΜΑΤΙΑ

η απάντηση

Σκίτσο: Αριστ. Τσολάκης

του **Φαίδωνα ΘΕΟΦΙΛΟΥ** *

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΡΧΙΑ ο λόγος. Όχι πως δεν παράγεται πολιτισμός στην επαρχία. Πάντα υπάρχουν εμπνευσμένοι και ταλαντούχοι άνθρωποι που δημιουργούν και ταυτόχρονα ασφυκτιούν μέσα στην απάθεια και την αδιαφορία του περιβάλλοντος όπου ζουν και δημιουργούν. Αλλά για την ελληνική επαρχία περισσότερο και λιγότερο για τις μεγάλες πόλεις, ***πολιτισμός σημαίνει κάτι που του κάνουμε τη χάρη να υπάρχει...*** Τα προϊόντα της καλλιτεχνικής δημιουργίας βρίσκονται στο καλάθι με τα αζήτητα κι όταν κάποιος θελήσει να πάρει κάποιο, το θέλει και δωρεάν.

Όταν μιλώ για προϊόντα καλλιτεχνικής δημιουργίας εννοώ βέβαια ό,τι παράγεται εντοπίως και η αξία του αντανακλά στον τόπο παραγωγής του. Αυτή η παραγωγή που συχνά φθάνει σε πολύ αξιόλογα επίπεδα, χρειάζεται βέβαια οικονομική υποστήριξη, αλλά όχι μόνο. Χρειάζεται η συμπαράσταση των τοπικών αρχών, σε επίπεδο διευκολύνσεων αλλά και προσέγγισης του τοπικού κοινού. Τελικά χρειάζεται η αίσθηση στους δημιουργούς, ότι έχουν κάποιον δίπλα τους που τους στηρίζει. Μπορούν και πρέπει να έχουν οι δήμοι και οι νομαρχίες συγκεκριμένη και μόνιμη πολιτιστική πολιτική κι όχι περιστασιακή, Μπορούν και πρέπει οι δήμαρχοι και οι νομάρχες να συζητούν με τους συναδέλφους τους και ν' ανταλλάσσουν την πολιτιστική παραγωγή του τόπου τους ο καθένας, δίνοντας έτσι καλλιτεχνική διέξοδο στις δημιουργικές τους δυνάμεις.

Ακόμη θα έλεγα ότι οι ειδικοί στην αγορολογία (Μάρκετινγκ) θα μπορούσαν να βρουν τρόπους προώθησης των τοπικών πολιτιστικών προϊόντων, (Λογοτεχνία, μουσική, εικαστικά, θεατρικά σχήματα, γλυπτική κ.λ.π.) ώστε να βγαίνουν τουλάχιστον τα έξοδα ή ένα μέρος τους. Πόσο δύσκολο θα ήταν π.χ. οι υπηρεσίες των τοπικών και των δημόσιων αρχών με τους βρώμικους και άδειους τοίχους τους, να διέθεταν πότε-πότε ένα μικρό ποσό για να κρεμάσουν ένα έργο ζωγραφικής ή μια φωτογραφία μέσα στο χώρο τους ώστε να μπει επιτέλους και η ομορφιά στο εφιαλτικό τους περιβάλλον; Πόσο δύσκολο θα ήταν για τα σχολεία του τόπου να επισκεφθούν μια παράσταση ή μια βραδιά μουσικής ή λογοτεχνίας; Πόσο δύσκολο θα ήταν για το πανεπιστήμιο Αιγαίου ν' αγκαλιάσει κάθε αξιόλογη τοπική καλλιτεχνική δημιουργία; Ακόμα: Δεν θα μπορούσαν π.χ. οι δήμοι και οι νομαρχίες να δημιουργήσουν και να χρηματοδοτήσουν μόνιμους θεσμούς, όπως: «Εβδομάδα Θεάτρου», «Ημέρες Λόγου και Τέχνης» «Εικαστικές Γιορτές» κ.λ.π. αντί για γιορτές σαρδέλας, ούζου ,κισκιέκια και ταύρους που θυσιάζονται; Χώρια που μπορεί να υπάρξει ένας συνδυασμός ώστε να καταναλώνονται αγροτικά, βιοτεχνικά και κτηνοτροφικά προϊόντα και να προβάλλονται μέσα από τους καλλιτεχνικούς θεσμούς.

Όμως όλα αυτά θέλουν μια απόφαση που θα δρομολογήσει σε μόνιμη βάση μια πολιτιστική πολιτική. Αλλά και τα καλοκαίρια, δεν χρειάζεται ο τάδε Δήμαρχος να φέρνει πάλι κάποιους *επώνυμους* καλλιτέχνες. Όσο μεγάλοι και σπουδαίοι κι αν «φαίνονται» δεν έχουν πια τίποτα να πουν. Δεν παράγουν. Όλα τους τα τραγούδια τα ξέρουμε απ' έξω. Τα ακούσαμε δεκάδες φορές, κι άλλες τόσες τα πληρώθηκαν αδρά. Μ' αυτόν τον τρόπο ο κ. Δήμαρχος δίνει μία από τα ίδια και μας πουλάει φιγούρα: «*Κοιτάτε ποιον σας έφερα!*» ενώ ταυτόχρονα καταπνίγει τις καλλιτεχνικές δυνάμεις του τόπου του ή άλλους νέους καλλιτέχνες από άλλα διαμερίσματα της χώρας.

(Συνέχεια στη σελ. 14)

* *Ο Φ. Θ. γεννήθηκε το 1947 στη Μυτιλήνη. Ποιητής. Πεζογράφος. Δοκιμιογράφος. Το έργο του βραβεύθηκε και μεταφράστηκε σε ξένες γλώσσες.*

« Μάσκες » ακουαρέλα Μ. Καλλιπολίτου

Η Μεσοτοπίτικη

Οι αποκριάτικες εκδηλώσεις στο χωριό διοργανώνονται από την Αναπτυξιακή Εταιρεία Μεσοτόπου και την τοπική αυτοδιοίκηση. Επίσης ο Σύλλογος Μεσοτοπιτών Λέσβου η «Αναγέννηση», που εδρεύει στην Αθήνα (Εθνικής Αντίστασης 33, Δάφνη), παρουσιάζει αποκριάτικα δρώμενα προσκεκλημένος από Δήμους της Αττικής. Την τελευταία δεκαετία οι χορευτικές του ομάδες- «κουδουνάτοι»και «γλεντιστάδες»,

Ο ΜΕΣΟΤΟΠΟΣ το κεφαλοχώρι στη ΝΔ. Λέσβο είναι ένα από τα επτά χωριά του Δήμου Ερεσού - Αντίσσης. Οι Μεσοτοπίτες πριν την καταστροφή του 1922, είχαν πολύ στενές σχέσεις με τη Σμύρνη και τα παράλια της Μικρασίας. Αρκετές ήταν οι οικογένειες που έμεναν μόνιμα εκεί, ήδη απ' το τέλος του 19ου αιώνα. Οι περισσότεροι όμως ήταν εποχιακοί εργάτες κι ασχολούνταν κυρίως με την οικοδομή. Πολλοί απ' αυτούς ήταν φημισμένοι τεχνίτες -μαστόροι και πηγαινοέρχονταν με τις βάρκες και τα καΐκια κουβαλώντας στο χωριό τους αγαθά, τέχνες, πολιτισμό. Ο Μεσότοπος φημίζεται για τους φιλόξενους, εργατικούς και μερακλήδες κατοίκους του.

Πλούσια είναι και η αποκριάτικη παράδοση του χωριού, η οποία παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι ρίζες της είναι βαθιά ριζωμένες στο χρόνο. Οι θύμησες των παλαιότερων, οι εμπειρίες τους αλλά και οι παλιές φωτογραφίες, που έχουν σωθεί, φέρνουν στο φως το « παρακλάδι » των τελευταίων εκατό τουλάχιστον ετών.

Η μεσοτοπίτικη αποκριά παραμένει και σήμερα ζωντανή και οι εκδηλώσεις κορυφώνονται την τελευταία Κυριακή (της Τυρινής). Το χωριό ολόκληρο μαζί με τους επισκέπτες, που κάθε χρόνο πληθαίνουν, ζουν όμορφες στιγμές.

Οι «κ'δουνάκ(ι)», οι κουδουνάτοι - οι κουδουνοφορεμένοι - ήταν και είναι μέχρι σήμερα το πιο επιβλητικό και δυναμικό κομμάτι της αποκριάς του Μεσοτόπου. Μορφές αρχέγονες, διονυσιακές, με τις φτερωτές νεροκολοκύθες (γαλιές) στο κεφάλι, τις «κουτσκούδες» - φαλλικά σύμβολα στους ώμους, με μαυρισμένα πρόσωπα και με πλήθος ποιμενικά κουδούνια στο κορμί, γυρίζουν στους δρόμους σκορπώντας φόβο και δέος.

Οι «'βζών(ι)», οι εύζωνοι - οι τσολιάδες είναι η «ήρεμη δύναμη», σε αντιπαράθεση με την «άγρια» παρουσία των κουδουνάτων. Συνήθως απ' την παρέα δε λείπει η «δεσποινίδα», άντρας ντυμένος γυναίκα, καθώς και ο «βρακάς».

Προβάλλουν τη χάρη και την ομορφιά της νιότης. Παίζουν τα πήλινα τουμπελέκια τους και τραγουδούν συνήθως ερωτικά δίστιχα. Αγαπημένος τους χορός είναι το «ντούρου-ντούρου».

Απόψε θε' ν' αρματωθώ να πάω εις το Γέρο
Με το καλό με το κακό ίσως τον καταφέρω.
Γέρο, μωρέ Γέρο την κόρη σου τη θέλω...

Οι απόκριες ήταν «αποκλειστικό» προνόμιο των αντρών και στο Μεσότοπο. Στο παρασκήνιο όμως οι γυναίκες διεκδικούσαν το δικό τους μερδικό στη χαρά. Μαζεύονταν σε σπίτια ,όπου όλες μαζί οι γενιές: γιαγιάδες, μανάδες κοριτσόπουλα, γλεντοκοπούσαν τραγουδώντας και χορεύοντας. Κυριότερο ντύσιμό τους ήταν οι «βλάχες».

Η «αρκούδα και ο αρκουδιάρης» είναι αγαπημένο δίδυμο των ημερών, με τον αρκουδιάρη να παίζει το ντέφι και την αρκούδα, ντυμένη με προβιές προβάτων, ν' ακούει τα παραγγέλματα του αφεντικού της και να μιμείται «ανθρώπινα» καμώματα:

Πώς ζυμώνουν οι γριές; / Πώς χτινίζουντι τα κορίτσια; / Πώς φιλάει ο γέρος τη γριά;

Τα «συσίτια» είναι μεταμφιέσεις ατομικές ή ομαδικές προγραμματισμένες και δουλεμένες πολύ καιρό ή αυθόρμητες της στιγμής, με απλούς ή σύνθετους ρόλους που δίνουν την ευκαιρία στους μασκαρεμένους να δείξουν την ευρηματικότητά, τη σπιρτάδα, το ταλέ-

Οι « κ'δουνάκ(ι) »

* *Ο Φ. Β. κατάγεται απ' τον Μεσότοπο - Λέσβου. Δάσκαλος. Εμψυχωτής του Συλλόγου Μεσοτοπιτών Αθήνας.*

Αποκριά

του Φώτη ΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ *

Οι « Γλεντιστάδες » (Κ. Αγορά, Μυτιλήνης '09)

έχουν εμφανιστεί στους δήμους: Ηλιούπολης, Αργυρούπολης, Πετρούπολης, Ρέντη, Ταύρου, Αγ. Παρασκευής, Γαλατσίου, Υμηττού, Δάφνης, Μοσχάτου. Για αρκετά χρόνια ήταν οι μπροστάρηδες στις εκδηλώσεις της παραδοσιακής αποκριάς που διοργάνωνε στην Πλάκα το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης (Κυδαθηναίων 17), φιλοξενώντας καρναβαλιστές απ' την ελληνική επαρχία.

ντο τους. Κάθε λογής μασκαρεμένοι: παπάδες, μανάβηδες, ψαράδες, γιατροί, καλλίγραμμες δεσποινίδες, γυρίζουν στα λιθόστρωτα σοκάκια, μπαίνουν σε σπίτια και καφενέδες σκορπώντας παντού το γέλιο και τη χαρά!

Παρέες μερακλήδων γυρίζουν στα σπίτια τραγουδώντας αποκριάτικα τραγούδια. Οι πόρτες ανοίγουν για να τους καλοδεχτούν κι οι νοικοκυρές τους κερνούν κάθε λογής «καλούδια». Κι ύστερα πάλι, τραγούδι και χορό στα τρίστρατα: συρτό, καρσιλαμά, απτάλικο, μαζωμένο. Το γλέντι συνεχίζεται μέχρι αργά το βράδυ, με το ούζο να ρέει άφθονο... Παρέες γλεντιστάδων σμίγουν στους καφενέδες του χωριού, παίζουν τα τουμπελέκια τους και τραγουδούν αποκριάτικα τραγούδια σκωπτικά και αθυρόστομα, όπως ο «μυλωνάς», η «Βουλγάρα», η «χήρα», η «ξομολόγηση», το «μπίλιρμα» κ.ά. Γλέντι αποκριάτικο δε γίνεται χωρίς τον «αράπ'κου», που είναι ερωτικός μιμικός χορός πού 'χει «σκέρτσα και καμώματα...»

— Χόριψι αράπη / — Δεν έχου κέφι.
— Για να κάνεις όρεξη σου παίζω με το ντέφι!
— Έλα φας αράπη. / — Δεν έχου δόγκια.
— Φάει μακαρόνια μι τα χρυσά πιρόνια...

Σημαντικό κομμάτι της σύγχρονης αποκριάς είναι και η σάτιρα, η οποία είναι επίκαιρη κι ασχολείται με θέματα τοπικά, πανελλήνια, διεθνή. Οι «ριμαδόροι», ντυμένοι συνήθως τσομπάνηδες, απαγγέλουν τις «ρίμες» - έμμετρους στίχους στην ντοπιολαλιά, σκορπώντας το γέλιο με τα πιπεράτα λεγόμενά τους. Το γλυκό των ημερών είναι η παραδοσιακή κολοκυθόπιτα, φτιαγμένη από πολίτικο κολοκύθι, και κερνιέται στα σπίτια από τις νοικοκυρές σε συγγενείς και φίλους. Την απολαμβάνουν κι όλοι οι επισκέπτες, που έρχονται να παρακολουθήσουν τις εκδηλώσεις, φτιαγμένη με τη φροντίδα του αγροτουριστικού Συνεταιρισμού Γυναικών.

Το πρωί της Καθαράς Δευτέρας το γλέντι συνεχίζεται στο επίνειο του χωριού, το γραφικό Ταβάρι. Εκεί, δίπλα στο γιαλό με θαλασσινά κάθε λογής: ψάρια, χταπόδια, χτένια, αχινούς, μπόλικο ούζο κι ευχές για καλή Σαρακοστή!

Ας κλείσουμε με τον «Ύμνο στην Άνοιξη», γραμμένο απ' τον **Θύμιο Βασίλογλου** — πρωτεργάτη της αναβίωσης του μεσοτοπίτικου καρναβαλιού — απόσπασμα από την σατιρική ρίμα που διάβασε ο ίδιος το 1987:

Τώρα ανοίγ(ι) πια του κλαδί τση ούλα ανιμ'ζόντι...
Η μέρα ούλου μιγαλών(ι), τα χιλιδόνια ρχόντι.
Τζι κατουρλιές μυρίζ'ν τα ζα τση ούλου φρουμαζόντι.
Ντου μήνα φκιάν' του μέλιτος οι γάκ(ι) στα τσιραμίδια.
Τα σκουντουλάδια τώρα τρέχ'ν, θι δεις να βγαίν' τα φίδια!
Σταφύλια βγάλαν οι αστ'βές, λουλούδιασι του χώμα.
Τ' αγγούρ' ντουν οι μπαχτσιαβανιοί δε ντου φ'τέψαν ακόμα...
Τα δέντρα μουρφουστόλιστα, βγάλαν τσηνούρια φ'λλέλια.
Θι πιάσ'ν οι μέλ(ι)οσις να βουγίζ'ν τση τα ξιμπουμπλιθρέλια!
Όποια κουτονάδα τση να κόψ'ς, μέσα είνη χουμένα.
Τση φτα τα ζούμπρα θι δεις να είνη καλ'τσιμένα!
Ούλου γκαρίζ'ν πια οι γαϊδάρ', τιζάραν τα κλαρίνα!
Μαυρουμπαμπούρ' βουλέλια φκιάν' τση το'λούν γκη καβαλίνα...
Τοηρός ούλοα τα ξανανιών(ι) μέσα ςντου κόσμου τούτου.
Τση οι γέρ' ακόμα , ξισπαθών' μόλις ακούσ'ν ντου κούκου.
Μι του π'καμ'σέλ(ι) λαφρουπιτούν τση φκιάν' καμιά φιγούρα.
Γιατί η χ(ι)μώνας πέρασι. Δεν έχ(ι) πια θυμιατούρα ! ■

Οι « βζών(ι) »

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ... ΜΑΤΙΑ

(Συνέχεια από σελ. 11)

Κλείνοντας αυτό το σημείωμα, θα ήθελα να πω ότι ο σπουδαιότερος παράγοντας για την κατανάλωση του πολιτιστικού προϊόντος, είναι το κοινό. Το κοινό που πρέπει να έχει μια σχετική καλλιέργεια, ένα ενδιαφέρον για την τέχνη, μια δεκτικότητα στο καινούριο. Αλλά γι αυτό χρειάζεται ένα σχολείο που θα προετοιμάσει τον αυριανό δέκτη της τέχνης. Ποιο σχολείο όμως; Ποιοι καθηγητές;

Λυπούμαι να πω ότι οι σημερινοί καθηγητές, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, είναι ακόμα παγιδευμένοι στο στείρο τείχος του διδακτισμού, έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να θεωρούνται (με τις εξαιρέσεις τους βέβαια) οι πλέον ακατάλληλοι να μιλήσουν για ένα λογοτεχνικό έργο.

Αυτές τις μελαγχολικές σκέψεις έκανα, καθώς θυμόμουν μια εκπομπή σ' ένα γαλλικό τηλεοπτικό κανάλι, όπου ο παρουσιαστής μιλούσε για ένα λογοτεχνικό έργο, όχι με ανθρώπους των γραμμάτων αλλά μ' έναν ταξιτζή την πρώτη φορά, με μια νοικοκυρά την άλλη κ.λ.π., ενώ κατά τη διάρκεια της εκπομπής άδειαζαν οι δρόμοι της χώρας.

Το ενδιαφέρον των τηλεθεατών ως και η δυνατότητα των απλών ανθρώπων να μιλούν για τη λογοτεχνία, εξηγείται με το ότι στα γαλλικά σχολεία οι μαθητές διαβάζουν λογοτεχνία και μαθαίνουν τους κλασικούς αλλά και τους νεότερους λογοτέχνες, ως και τον τρόπο να προσεγγίζουν τη λογοτεχνία.

Στην Ελλάδα, εδώ και κάποιες δεκαετίες, διάφορες κυβερνήσεις προσπαθούν να κάνουν κάποιες έστω αλλαγές στην παιδεία, πλην χωρίς επιτυχία, γιατί εδώ η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών με τη νοσηρή δημοσιοϋπαλληλική νοοτροπία και μαζί τους η πλειοψηφία των μαθητών και των φοιτητών, με τη νοοτροπία της ελάχιστης προσπάθειας, αγωνίζονται για την ακινησία, για να μείνουν όλα ως έχουν, κι ας τρέχει ο κόσμος.
Να μείνουν όλα στη μούχλα και στο τέλμα για να δικαιώνεται το βόλεμα και η οκνηρία και να περνούν καλά αυτοί, με αποτέλεσμα να υποθηκεύεται το μέλλον όλων μας.

Πώς λοιπόν να ξεκινήσει το όραμα μιας νέας, μιας σύγχρονης πολιτιστικής βιομηχανίας απ' την οποία θα επωφεληθούν και εκείνοι που την δημιουργούν και εκείνοι που επενδύουν σ' αυτήν και εκείνοι που την απολαμβάνουν; Δηλαδή όλη η χώρα;

Φαίδων ΘΕΟΦΙΛΟΥ

Η «ΧΡΥΣΟΘΕΜΙΣ» ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΟΥ

(Συνέχεια από σελ. 5)

Κοιταζόμενη η Χρυσόθεμις κάποια στιγμή στον καθρέφτη, βλέπει το πρόσωπο της περιβλημένο με ένα φως, «μ' ένα λεπτό προσωπείο πραγματικότητας, τριανταφυλλένιο και μαβί». Προβάλλεται δηλαδή σαν μια ευαίσθητη ποιητική ύπαρξη.

Λίγο - λίγο
ξεχώρισα και το υλικό μου πρόσωπο,
ρόδινο και μαβί, σκιώδες·
τα μάτια ένα πράσινο θαλάσσιο, εκστατικό,
και γύρω μου πάντα
το ακαθόριστο φως, — φωτοστεφανωμένη μες στην
παραμέληση, μέσα στη
μοναξιά μου, μες στην αφάνεια μου. Δεν μπόρεσα
ν' αντέξω τούτη τη μυστική ευτυχία :
νάμαι ολόφωτη, μ' ένα λεπτό
προσωπείο πραγματικότητας
τριανταφυλλένιο και μαβί.

(σσ.171-172)

Προς το τέλος του μονολόγου της αναφέρεται σε κάποιο ύφασμα, νυχτοήμερα υφασμένο, **«ατέλειωτο με αόριστα σχέδια, σε αόριστο χρόνο, σε μυστική αναμονή»**.

Πρόκειται για μεταφορά του ποιητικού έργου, με χαρακτηριστικά γνωρίσματα την υπαινικτικότητα και το ημιτελές, αφού κατά τον Ρίτσο τίποτα ποτέ δεν τελειώνει, που παραδίδεται στις επόμενες γενιές με την ελπίδα της διαδαχής των μυστικών της «ύφανσης», της γόνιμης κάρπωσης και της συνέχισης.

Α, ναι, περίμενα πως κάποιος κάποτε,
θα 'ρχόταν να πάρει
το ύφασμα κείνο και το μυστικό της ύφανσης·
η ίδια εγώ να τ' αποθέσω
πάνω στα γόνατά του, όπως τώρα σε σας,
αυτά τα λόγια
σα νάχει αυτό μονάχα σημασία.

(σ.187)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ :

Στη «Χρυσόθεμη» (ένα ακόμη προσωπείο του ποιητή) προβάλλεται ο νηφάλιος, αποστασιοποιημένος στο περιθώριο της δράσης, στοχαστικός παρατηρητής των γεγονότων, ο οποίος διαπιστώνει την κυκλική επανάληψη της ιστορίας, την αναπόδραστη φθορά και εκφράζει την απογοήτευση και την κούραση του (μια κούραση ιστορική) από τις περιπέτειες των οραμάτων, αισθήματα που διακατέχουν λίγο πολύ τα πρωταγωνιστικά πρόσωπα των αρχαιόμυθων συνθέσεων της **«Τέταρτης διάστασης»**. Επιπλέον εδώ αναδεικνύεται ο άνθρωπος που καταξιώνει τα καθημερινά, «ασήμαντα» - πολυσήμαντα πράγματα του κόσμου, τοποθετώντας τα ισότιμα δίπλα στα σημαντικά, τα μεγάλα, τα ηρωικά. Ο άνθρωπος που διαθέτει ποιητική όραση και αίσθηση, σε ασυμφωνία με την απληστία, την αρχομανία, τη συμβατικότητα και πεζότητα της αίσθησης των άλλων.

Δημήτρης ΠΑΤΙΛΑΣ

Πολιτιστικές ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ του ΦΟΜ και άλλων φορέων έτους 2008 στο ΘΕΑΤΡΟ του, και αλλού.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Δευ. 07 : Αρχίζουν τα **Μαθήματα ΣΧΟΛΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ** του ΦΟΜ. Δάσκαλος ο Grigoris Andrioutsia

Σάβ. 12 : **GALA ΟΠΕΡΑΣ**, Αφιέρωμα στη ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ. Διοργάνωση: OPERA LESVOS & Νεανικό Μουσικό Τμήμα ΦΟΜ.

Τρί. 15 : **Ομιλία** από τη Βουλευτή Αττικής Εύη Χριστοφιλοπούλου, για το **«Ασφαλιστικό σύστημα»**. Διοργάνωση: Ινστιτούτο Επιμόρφωσης ΠΑΣΟΚ – Ν. Λέσβου

Σάβ. 19 : **Εκδήλωση, κοπής Βασιλόπιτας** του ΦΟΜ. Δεξίωση και **«Κοντσέρτο»**, από το Νεανικό Μουσικό Τμήμα ΦΟΜ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Σάβ. 02 : Στην Αθήνα, γίνεται η **Γ.Σ. της ΟΕΘΑ**. Εκπροσωπείται ο ΦΟΜ από τον Αντ/δρό του Α. Σεφτελή.

Πέμ. 21 : Κυκλοφορεί το **4ο** τχ. του **λογοτεχνικού περιοδικού** του ΦΟΜ **«ά σελάννα»**.

Σάβ. 23 : **«Πιανιστική JAZZ και Σεμινάριο»** από τον καλλιτέχνη - συνθέτη **Μάρκο Αλεξίου**. Διοργάνωση: 30 χρόνια ΦΟΜ.

Κυρ. 24 : **«Συνάντηση -Εκλογές»** για ανάδειξη συνέδρων ΠΑΣΟΚ. Διοργάνωση ΠΑΣΟΚ, Ν. Λέσβου.

Δευ. 25 : **«Βραδιά Οπερέτας και παλιού ελληνικού τραγουδιού»** με τους πρωταγωνιστές της Ε.Λ.Σ. **Ευδοκία Χατζηιωάννου**, σοπράνο, **Δημήτρη Σιγαλό**, τενόρο, **Ανδρέα Κουλουμπή**, βαρύτονο. Κείμενα - Παρουσίαση **Αλφόνσος Δελής**. Στο **Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης**. Από τη Νομαρχία Λέσβου και ΦΟΜ.

Δευ. 25 : **«Κλαδική Συνάντηση Επιχειρηματιών Ενοικιαζομένων δωματίων»**. Διοργάνωση ΚΕΤΑ Βορείου Αιγαίου.

ΜΑΡΤΙΟΣ

Παρ. 07 : **«Συναυλία μαθητών Ωδείου Μυτιλήνης «Ν. Σκαλκώτας»**, υπό τη Δ/νση Γ. Παζαΐτη. Διοργάνωση Ωδείο Ν. Σκαλκώτας.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Παρ. 04 : **«Εβδομάδα Γαλλικού Κινηματογράφου»**. Προβάλλονται οι

Κυρ. 06 : ταινίες **«Οδηγώντας στα όρια»** του Louis - Pascal Couvelaire, **«Πρώτη σειρά πλατεία»** του Daniele Thompson, **«Paris, je t' aime»** του Olivier Assayas, κ.ά.
Διοργάνωση: **Οι Καθηγητές Γαλλικής Γλώσσας Ν. Λέσβου**, το Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Παν/μίου Αιγαίου, η Γαλλική Πρεσβεία, το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.

Κυρ. 20 : Κυκλοφορεί το **5ο** τχ. του **λογοτεχνικού περιοδικού** του ΦΟΜ **«ά σελάννα»**.

ΜΑΪΟΣ

Πέμ. 01 : **«24η Πανελλήνια Ανιχνευτική Πολιτιστική Ενημέρωση - Σώματος Ελλήνων Προσκόπων»**.
Διοργάνωση: Σώμα Ελλήνων Προσκόπων.

Σάβ. 10 : **Εκδηλώσεις «Μέρες Αιβαλιού στη Μυτιλήνη»**. Προβολή ταινίας των Τούρκων σκηνοθετών Ταχσίν Ιζμπιλέν και Ισίν Τουργκούτ **«Κρητικιά μου λεμονιά»** και **«Μικρά Ασία... πάλι»**. Διοργάνωση: Νομαρχία, Δήμος, Επιμελητήριο Λέσβου, ο **«Σύλλογος Συνύπαρξης & Επικοινωνίας στο Αιγαίο»** κ.ά. φορείς.

Δευ. 12 : ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: **«Θρησκευτική Ελευθερία και Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του ανθρώπου»** της **Ευαγγελής Μπράμη**, Προέδρου του Διοικ. Πρωτοδ. Μυτιλήνης. Ομιλητές: **Π. Βογιατζής**, Νομάρχης Λέσβου, **Κ. Ζώρας**, Αντιπρύτανης Παν. Αιγαίου, **Ι. Τσούρος**, Πρόεδρος Δικ. Συλ. Χίου και **Ι. Μιόβουλος**, Δικηγόρος Χίου, και η ίδια η συγγραφέας.
Διοργάνωση: ΦΟΜ

Σάβ. 17 : ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΩΝ: **«Κυνήγι θησαυρού»**, **«Αλήθεια»**, των σκηνοθετών Petra Holzer & Ethem Ozguven, που παρίστανται στη συζήτηση με θέμα για τα «Ορυχεία Χρυσού», «μια πολυεθνική απειλή».
Διοργάνωση: Ομάδα Παρέμβασης «αιώρα» και άλλοι φορείς.

ΙΟΥΝΙΟΣ

Τετ. 04 : **«Ημέρα Περιβάλλοντος»**. Προβολή επίκαιρης ταινίας, από την **Ομάδα Τμ. Περιβ/ντος Παν. Αιγαίου**, και θεατρική παράσταση **«Ο Πολύτιμος πλανήτης μας»**, από τα παιδιά του **14ου Νηπιαγωγείου Μυτιλήνης**.

Σάβ. 21 : **Εκδήλωση Σχολής Χορού «BODY» Μυτιλήνης**.
Διοργάνωση: Η ίδια η Σχολή.

Τετ. 25 : ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: **«Ο Μεγάλος Χωρισμός» του Κεμάλ Αναντόλ**. Συζήτηση. Μίλησε και ο ίδιος ο συγγραφέας.
Διοργάνωση: Νομαρχία Λέσβου.

Σάβ. 28 : Στο **ΜΟΛΥΒΟ**, η **Θεατρική Ομάδα ΦΟΜ** παρουσιάζει την παράσταση **«ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ»** του Μ. Θερβάντες.
Διοργάνωση Νομαρχία Λέσβου, Δήμος Μήθυμνας, ΦΟΜ. (Είσοδος ελεύθερη).

ΙΟΥΛΙΟΣ

Παρ. 04 : Στη **Σκάλα ΕΡΕΣΟΥ**, η παράσταση του ΦΟΜ: **«ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ»**. Διοργάνωση Νομαρχία Λέσβου - Δήμος Ερεσού - ΦΟΜ. (Είσοδος ελεύθερη).

Τρί. 08 : **Η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των μελών του ΦΟΜ.**

Κυρ. 13 : Στο Δημοτικό Θέατρο - **ΚΑΣΤΡΟ Μυτιλήνης** στο πλαίσιο

Δευ. 14 : **«Λεσβιακό Καλοκαίρι '08»** του Δήμου Μυτιλήνης, η παράσταση του ΦΟΜ **«ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ»**.

Τρί. 15 :

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Τρί. 12 : **«Έκθεση ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ» Στρατή ΑΘΗΝΑΙΟΥ** στην αίθουσα Επιμελητηρίου Μυτιλήνης.
Διοργάνωση ΦΟΜ και Επιμελητήριο Λέσβου.

Σάβ. 16 : Κυκλοφορεί το ενιαίο καλοκαιρινό τεύχος, **Νο 6/7**, του λογοτεχνικού περιοδικού του ΦΟΜ **«ά σελάννα»**.

Δευ. 18 : **«Α' ΘΕΡΙΝΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ»**, στο **Κάστρο Μήθυμνας** με θέμα **«Λεσβιακός Λόγος, & Τέχνη, χθες και σήμερα»**. Ομιλητές: Αρχοντίδου - Αργύρη Αγλαΐα, Βούπουρας Χρήστος, Γιανέλλης Γιάννης, Γιαπαλής Αριστείδης, Θεοφίλου Φαίδων, Κίνδερλης Δημήτρης, Παπαδέλλης Ραφαήλ, Χατζηαναγνώστου Τάκης, Χατζηγιαννιού Χρυσούλα.
Συντονισμός - Παρουσίαση: Περικλής Μαυρογιάννης

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Τετ. 01 : α) **«ΘΕΑΤΡΙΚΟ STUDIO» ΦΟΜ** για **ΠΑΙΔΙΑ Γυμνασίου** και **ΕΝΗΛΙΚΟΥΣ**: Υποκριτική, ορθοφωνία, αυτοσχεδιασμός, ψυχοσωματική έκφραση. Δ/ντής ο Α. Σεφτελής.
β) Έναρξη μαθημάτων **ΣΧΟΛΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΦΟΜ**, περιόδου 2008/09. Δάσκαλος ο **Grigoris Andrioutsia**.

Κυρ. 05 : **Στο πλαίσιο της 21ης Συνάντησης ΟΕΘΑ** (3 - 12 Οκτ.' 08, Μυτιλήνη), στο θέατρο του ΦΟΜ, η **Θεατρική Ομάδα Πάτμου «ΤΕΧΝΗ»** παρουσιάζει το έργο του Μπεσίτ Ακ **«7 Ρίχτερ»** και η **Πειραματική Σκηνή Μήλου** την αυτοσχέδια παράστασή της **«Από τα μέσα προς τα έξω»**.

Δευ. 13 : **Cinema - ΦΟΜ**: ΑΦΙΕΡΩΜΑ: **«ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ & ΑΛΕΞΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ»**. Προβολή 8 κιν/κών ταινιών τους. Συζητήσεις. Συμμετέχουν **Νίκος Κούνδουρος**, **Άρτεμις Δαμιανού**. Εισηγητές **Γιάννης Μπακογιαννόπουλος**, **Λάκης Παπαστάθης**, **Ειρήνη Σιάθη**, **Μάνος Ευσταθιάδης**.
Διοργάνωση ΦΟΜ.

Τρί. 14 : Κυκλοφορεί το **Νο 8** τχ. του λογοτεχνικού περιοδικού του ΦΟΜ **«ά σελάννα»**.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Σάβ. 01 : Έναρξη νέου θεατρικού Τμήματος ΦΟΜ «**ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ** για **ΠΑΙΔΙΑ** του **ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**». Κάθε Σάββατο πρωί.

Δευ. 03 : ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: **«Ένας Μυριβήλης αλλιώτικος»**, του **Κώστα Μίσσιου** και **«Λαογραφικό Πολύπτυχο»** του **Στρατή Μολίνου**. Εισηγητές **Παν. Σκορδάς** και **Αθαν. Καλαμάτας**, ως και οι παριστάμενοι συγγραφείς.
Διοργάνωση: **Εκδόσεις «ΕΝΤΕΛΕΧΕΙΑ»** (Μυτιλήνης) και **ΦΟΜ**.

Παρ. 21 : **Εκλογοαπολογιστική Γ.Σ.** του Συλλόγου **«Συνύπαρξη & Επικοινωνία για το Αιγαίο»**.

Σάβ. 22 : Στο **ΠΑΩΜΑΡΙ**, ο **ΦΟΜ** παρουσιάζει τη θεατρική του παράσταση **«ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ»**.
Διοργάνωση Νομαρχία Λέσβου - ΦΟΜ (ελεύθερη είσοδο).

Σάβ. 29 : **Η Θεατρική Ομάδα του ΦΟΜ**, παρουσιάζει την παράσταση

Κυρ. 30 : **«ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ»**, στο **Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης**.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Δευ. 01 : Η παράσταση **ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ** και πάλι στο **Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης**. Επαναλαμβάνεται και το πρωί της Παρασκευής 5/12, για τους μαθητές των Σχολείων.

Παρ. 12 : Κυκλοφορεί το **Νο 9** τχ. του λογοτεχνικού περιοδικού ΦΟΜ **«ά σελάννα»**.

Δευ. 15 : **«Festival ΔΡΑΜΑΣ». Προβολή κιν/κών ταινιών μικρού μήκους.** Στο θέατρο ΦΟΜ. Διοργάνωση Νομαρχία Λέσβου, Σύλλογος «Επάνω Σκάλας» Μυτιλήνης & ΦΟΜ

Τετ. 17 : **«Χριστουγεννιάτικη Εκδήλωση»** από τα παιδιά του **«Νηπιαγωγείου ΜΗΤΕΡΑ» - Εκπαιδευτήρια Παναγιώτας Κουφέλου.**

Περικλής ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
Πρόεδρος ΦΟΜ

HELIO TROPE HOTELS

★★★★

...for people who recognize quality and demand excellence in all they do...

VIGLA • MYTILENE • LESVOS • GREECE

www.heliotropehotels.gr • e-mail: info@heliotropehotels.gr

promotional